

Gdańsk, 29 marca 2017 r.

Koalicja dla Gdańska
ul. Miszewskiego 17/204
80-236 Gdańsk

Szanowny Pan
Paweł Adamowicz
Prezydent Miasta Gdańska
ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk

Niniejszym zwracamy się do Pana Prezydenta z apelem i wezwaniem do współdziałania w zakresie dekomunizacji przestrzeni publicznej w Gdańsku oraz wnosimy o rozpoczęcie procedury mającej na celu usunięcie tablicy *upamiętniającej 20. rocznicę powrotu Gdańska do Polski* znajdującej się na Dworze Artusa przy ul. Długi Targ 44.

Obiekt, którego dotyczy niniejsze pismo, został odsłonięty w roku 1965 przez ówczesne władze reprezentujące ustrój totalitarny, zaś one same były uzależnione od sąsiadującego z Polską Związku Radzieckiego stanowiąc nic innego, jak podmiot zainstalowany przez Sowieców. Z kolei treść tablicy przekłamuje historię tamtych wydarzeń określając je mianem *powrotu Gdańska do Macierzy*.

Wydarzenia przedstawiane jako *wyzwolenie* Gdańska było prawdziwą gehenną dla jego mieszkańców. 19 marca 1945 r. sowieckie lotnictwo dokonało bombardowania centrum miasta, zrzucając tysiące bomb zapalających. Dzień później, po powtórnym nalocie Sowieców, Główne i Stare Miasto spowiło morze ognia – historyczna zabudowa uległa niemal całkowitej destrukcji. Czerwonoarmiści zgotowali mieszkańcom Gdańska piekło dopuszczając się rabunków, podpaleń, mordów oraz gwałtów na przebywającej tam ludności.

Należy wskazać, iż z inicjatywy Senatu RP, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę z dnia 1 kwietnia 2016 r. *o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej* Niewątpliwą zaletą przyjętej ustawy jest wprowadzenie szerokiej i ogólnej definicji legalnej propagowania komunizmu. Ustawa ta, zwana dekomunizacyjną, stała się podstawą prawną do rozpoczęcia stosownych działań przeciwko upamiętnianiu komunizmu, wyraźnie stwierdzając w art. 1 ust. 1 i 2, iż:

1. *Nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować.*

2. *Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944–1989.*

Powyższe przepisy, które zyskały poparcie m.in. Instytutu Pamięci Narodowej, są przyczynkiem do dyskusji o nowelizacji tej ustawy i poszerzenie jej stosowania o pomniki, obeliski, popiersia, tablice pamiątkowe, napisy i znaki, które spełniają powyższą definicję. W zakres ten wpisuje się tablica z 1965 r. znajdującej się na Dworze Artusa.

Niedopuszczalnym jest, aby symbol komunistycznej represji pozostawał na tak ważnym dla gdańskiej historii obiekcie jak Dwór. Gdańsk winien rozpocząć działania zmierzające do dekomunizacji przestrzeni publicznej niezależnie od opracowywanych przez ustawodawcę rozwiązań.

Na możliwości podjęcia takowych działań wskazuje również Umowa pomiędzy rządami RP i Federacji Rosyjskiej o grobach i miejscach pamięci ofiar wojen i represji sporządzona 22 lutego 1994 r. Reguluje ona współpracę w sprawach związanych z ustalaniem, rejestracją, urządzeniem, zachowaniem i należyтым utrzymaniem „miejsc pamięci i spoczynku” m.in. żołnierzy poległych w wyniku wojen. Obiekty takie jak tablica w ogóle nie podlegają uregulowaniom umowy, bo nie są miejscem pamięci poległych żołnierzy. Takie obiekty można usuwać bez żadnych odniesień do tej umowy zgodnie z przepisami prawa polskiego i każdy właściciel terenu może to zrobić zupełnie legalnie.

W związku z powyższym apelujemy o wspólne działanie w dążeniu do prawdy historycznej i niezwłocznego podjęcia kroków mających na celu usunięcie tablicy.

Z wyrazami szacunku,